

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 28.08.2025**

Соняшник – достигання, збирання. Діаметр кошику в середньому становив 11 см. Стан посівів внаслідок ґрунтової посухи незадовільний.

Кукурудза – воскова, повна стиглість.

Овочеві – *томати*: посівні – зелена, повна стиглість, *розсадні* – повна стиглість; *капуста* – збирання; *кавун* – збирання, достигання плодів.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині теплу з опадами погоду третьої декади серпня визначав антициклон. При переміщенні холодних фронтів 23-24 серпня спостерігалися короткочасні опади, гроза, пориви вітру сягали 17-20 м/с.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найтепліший день декади до +29-30°C.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолоднішу ніч декади до +9-12°C.

Опади. На заході області пройшов слабкий дощ (5-10 мм), на півночі 33 мм.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +62-63°C, в нічні години охолоджувалась до +9-10°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +27-28°C.

Агрометеорологічні умови у звітному періоді для формування врожаю пізніх сільськогосподарських культур, як і у попередні періоди, складались вкрай несприятливо. Хоча температурний режим дещо знизився, відсутність ефективних опадів негативно впливала на загальний стан рослин. Ґрунтово-повітряна посуха триває.

У західній частині області де опадів не було зовсім, спостерігається передчасне скидання листя рослинами пізніх культур, таких як соняшник, кукурудза. На багатьох площах в північній частині області спостерігається пригнічений стан рослин, де сформувалися дуже маленькі кошики та качани, а також передчасно завершилася вегетація рослин. Через низьку вологість та високі температури повітря на заході області у томатів відмічається відсутність запилення квіток та формування плодів.

Опади, які пройшли 23-24 серпня на півночі області (Бериславський район) дещо покращили ситуацію з вологозабезпеченням і дозволили господарствам розпочати посів озимого ріпаку.

Триває парування саранових та відкладання яєць самицями у ворочки, яке буде тривати до кінця вересня. На неугіддях, неорних землях, балках, пасовищах середня чисельність нестадних видів саранових становить 0,5 екз./м², максимально - 4 екз./м², італійського пруса 0,5-1 екз./м².

На неугіддях з квітучою рослинністю триває слабкий літ *лучного метелика* III покоління. На 10 кроків злітає 1 метелик. Відмічено початок яйцекладки.

Продовжується літ метеликів, яйцекладка відродження та харчування гусениць III покоління листогризучих совок – *бавовникової та совки гамми*. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 екз./світло пастку до 3 екз./світло пастку за ніч. Гусеницями совок різних віків заселено до 30% обстежених площ просапних та овочевих культур, пошкоджено 10-15% рослин, середня чисельність гусениць складає 0,5-1,5 екз./рослину, максимально 3,0 екз./рослину.

Продовжується літ, яйцекладка, відродження гусениць *озимої совки* II покоління та інших підгризаючих совок (окличної). Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 до 3 екз. на світло пастку за ніч. Гусениці озимої совки другого покоління за чисельності 0,6 екз. на кв. метр виявлені на парових полях, стерні злакових та просапних культурах.

Закінчується розвиток *стеблового (кукурудзяного) метелика* першого покоління. Чисельність фітофага складала 1-2 гусениці на 1 рослину. Шкідником заселено до 20% площ та до 5% рослин, пошкоджено від 1% до 3% рослин та 2% качанів, максимально – 5%.

Одночасно продовжується слабкий літ, яйцекладка та відродження *стеблового (кукурудзяного) метелика* літнього покоління. Гідротермічні умови у даний період не сприяють розвитку шкідника.

Мишоподібні гризуни в даний час зосереджуються в місцях резервації - неорні землі, покинуті землі, сади, лісосмуги, пасовища, обочини доріг. Триває їх міграція на незорані площі озимих зернових. Чисельність гризунів на стерні зернових колосових становить 0,5 – 1 жилих колоній на 1 га.

Після випадання опадів відмічено вихід жуків *хлібного туруна (жуужелиці)* на поверхню ґрунту. Хлібний турун зосереджується на стерні після озимої пшениці у купках рослинних решток, полови з зерном. Розпочалося парування шкідника. Заселено 8% площ за середньої чисельності 0,3 екз./м², максимально – 2 екз./м².

Клоп - шкідлива черепашка перелетів у місця зимівлі (лісосмуги), де його чисельність складає 0,3-0,6 максимально 1,0 екз/м², при заселенні 20% обстеженої площі.

У посівах кукурудзи пізніх строків посіву продовжується харчування гусениць *бавовникової та інших совок*, заселено до 30% обстежених площ, за середньої чисельності – 1,5 гус./рослину, максимум 2,0 гус./рослину, при заселенні в середньому – 5-10 % рослин.

Також продовжується живлення гусениць *стеблового кукурудзяного метелика*, шкідником заселено 20% обстеженої площі, пошкоджено в середньому 3% рослин. Чисельність личинки склала 1,0 екз./рослину.

Подекуди в пізніх посівах соняшнику продовжують шкодити *гусениці бавовникової, гамми та інших совок*, середня чисельність яких 1,0-2,0 екз. на

рослину, максимально 3,0 екз/рослину. Вони заселили до 35% обстежуваних площ, пошкодивши до 15-20% рослин.

Фомозом, септоріозом, альтернаріозом уражено від 2% до 4% рослин, на 25% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

Повсюди огірки, баштанні культури (кавуни, дині) у приватному секторі хворіють на **бактеріоз, пероноспороз, антракноз**. **Бактеріозом** уражено від 1% до 3% рослин, **пероноспорозом** – до 3% рослин, **антракнозом** – до 3% рослин, на 10-30% площ. **Фузаріозним в'яненням** на баштанних культурах уражено до 3% рослин баштанних культур.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,7-1,5 гус/рослину, максимально 3 гус/рослину пошкоджують гусениці **совок (городньої, бавовникової, карадрини)**. **Фітофторозом** уражено до 5-8% рослин на 55% площ, розвиток хвороби 2%, **альтернаріозом та макроспоріозом** уражено 3-5% рослин на 25% площ. На 10% площ, від 1% до 7% плодів томатів уражені **верхівковою гниллю**.

На незахищених площах **пізньої капусти** шкодять гусениці **капустяної совки** (1,0 екз/рослину), **капустяної молі** (2-5 екз/рослину), осередково **білокрилки**. Зростає чисельність та шкідливість **попелиці**, які продовжують свій розвиток на 5%, максимально 10 % рослин. Триває літ метеликів капустяного білана III покоління, розпочалося відкладання яєць. У полі зору налічено 1 метелика, максимально – 3.

У звітному періоді продовжувався літ метеликів **яблуневої плодожерки** III генерації, розпочалося відродження та живлення гусениць шкідника. Пошкодження плодів пізніх сортів яблунь становить від 1 до 5% плодів. Погодні умови та сума ефективних температур сприяють розвитку третього покоління шкідника.

Закінчується живлення гусениць **сливової плодожерки** II покоління. Триває залялькування гусениць шкідника. Пошкоджені плоди виявлено на 15% дерев, пошкоджено 1–7% плодів на деревах.

У плодових садах продовжують шкодити **плодові кліщі** та **попелиці**. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 4% листя, максимально – 10%.

Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Пошкоджено у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 3. **Сливовою попелицею** заселила 55% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 3%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 10% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

Плодовою гниллю уражено 1, максимально 5% плодів зерняткових та кісточкових культур.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці *гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)*.

Триває літ метеликів, відродження та харчування гусениць III покоління *гронової листовійки*. Шкідником заселено 3% площі, 1% кущів, чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ. *Виноградний зудень* заселив до 25% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин *мільдю і оїдіумом*. *Мільдю* уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. *Оїдіумом* уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.